

ПРИРДНИЧО-ГУМАНІТАРНИЙ КОЛЕДЖ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Приймальна комісія

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для вступників на навчання
для здобуття освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра
за спеціальностями 071 Облік і оподаткування,
072 Фінанси, банківська справа та страхування
(на основі здобутого ОКР «Кваліфікований робітник»)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для прийому осіб, які на основі ОКР «кваліфікований робітник» вступають для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, Правилами прийому передбачений конкурсний відбір за результатами фахового вступного випробування.

Метою фахового вступного випробування є перевірка і оцінка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів, встановлення рівня їх знань з базової фахової дисципліни, їх відповідності вимогам стандарту якості освіти, положенням про ступеневу освіту, навчальним планам і програмам підготовки фахівців.

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра на основі ОКР «кваліфікований робітник» складається з пояснювальної записки, змісту тем навчального матеріалу базової навчальної дисципліни, переліку питань, критеріїв оцінювання фахового вступного випробування та рекомендованої літератури.

Програма створена у відповідності зі змістом базової профільної дисципліни спеціальності в частині фундаментальної та професійно-практичної підготовки, а саме дисципліни «Бухгалтерський облік».

У процесі підготовки до фахового вступного випробування рекомендується користуватися основною літературою, яку подано наприкінці програми.

Фахове вступне випробування проводиться усно.

Конкурсний бал обчислюється за 200-бальною шкалою.

ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації

Історія розвитку бухгалтерського обліку. Становлення обліку на українських землях. Види обліку в єдиній системі народногосподарського обліку. Поняття та необхідність бухгалтерського обліку. Мета його ведення. Функції та завдання бухгалтерського обліку. Користувачі бухгалтерської інформації. Види бухгалтерського обліку: фінансовий, управлінський (внутрішньогосподарський), податковий. Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, передбачені Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Якісні характеристики фінансової звітності. Основні засади організації обліку на підприємстві. Фактори впливу на організацію облікового процесу. Форми організації б/о на підприємстві. Права та обов'язки головного бухгалтера. Облікова політика підприємства: поняття та призначення; фактори, які враховують при виборі облікової політики; умови внесення змін до неї; питання, які висвітлюються в ній.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Сутність предмету бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку. Господарські засоби підприємства. Джерела утворення господарських засобів. Групи господарських процесів діяльності підприємства: придбання, виробництво, реалізація. Результати діяльності підприємства, як об'єкт предмету бухгалтерського обліку. Поняття методології. Розуміння методу обліку. Елементи методу бухгалтерського обліку. Оцінка. Калькуляція. Бухгалтерські рахунки. Подвійний запис. Документування. Взаємозв'язок оцінки і документації на різних етапах облікового процесу. Інвентаризація. Бухгалтерський баланс. Звітність. Взаємозв'язок методу бухгалтерського обліку і облікової політики підприємства.

Тема 3. Бухгалтерський баланс

Термін “баланс”. Примітивний приклад балансу. Поняття господарських засобів. Джерела їх утворення. Власний капітал та позикові кошти. Співвідношення між ними. Коефіцієнт незалежності фірми від кредиторів. Групи господарських засобів: ті, які знаходяться в обігу та необігові. Співвідношення між ними. Балансове рівняння. Стаття – основний елемент балансу. Активні та пасивні статті. Розділи балансу. Господарські операції, згруповані за їх впливом на бухгалтерський баланс.

Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Поняття та призначення рахунків бухгалтерського обліку. Схематичне представлення рахунку: дебет, кредит, обороти і сальдо. Зв'язок рахунків з балансом. Активні, пасивні, активно-пасивні рахунки. Їх будова. Кінцеве сальдо активних та пасивних рахунків. Зміст записів на активно-пасивному рахунку. Система подвійного запису. Поняття бухгалтерської проводки. Прості та складні бухгалтерські проводки. Багаторядні, збірні бухгалтерські проводки. Синтетичні та аналітичні рахунки. Рахунки другого порядку. Зв'язок між синтетичним рахунком, його субрахунками та аналітичними рахунками. Поняття та призначення синтетичного та аналітичного обліку. Відомості, їх види. Оборотні відомості за рахунками синтетичного обліку. Оборотні відомості за рахунками аналітичного обліку. Шахові відомості.

Тема 5. Первинне спостереження, документація та інвентаризація

Сутність та значення документів. Поняття “уніфікація” та “стандартизація”. Неуніфіковані та нестандартизовані документи. Бланки суворої звітності. Класифікація документів за різними ознаками: за призначенням, характером документованих операцій, за обсягом операцій, за способом використання, місцем складання, за кількістю відображених об'єктів господарської операції, за технікою складання. Опрацювання документів: перевірка документів, їх розцінка,

групування документів, однорідних за економічним змістом, проставляння у документах кореспонденції рахунків, відображення даних документів в облікових регістрах. Організація документообігу, його значення. Поточні та постійні архіви. Видача та вилучення документів з підприємства. Зникнення та знищення документів. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку. Мета, завдання та види інвентаризації. Обов'язковість проведення інвентаризації. Причини виникнення розбіжностей між обліковими даними про стан господарських засобів та їх фактичної наявності. Інвентаризація матеріальних цінностей. Порядок проведення інвентаризації грошових коштів. Інвентаризація основних засобів. Проведення інвентаризації незавершеного виробництва. Оформлення висновків та пропозицій інвентаризаційної комісії.

Тема 6. План рахунків бухгалтерського обліку

Поняття про план рахунків бухгалтерського обліку. Плани рахунків, що застосовуються в Україні. Десятковий принцип побудови Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій. Структура плану рахунків. Узгодженість плану рахунків з фінансовими звітами. Зміст класифікації рахунків бухгалтерського обліку. Ознаки їх класифікації. Класифікація за економічним змістом. Класифікація за призначенням і структурою. Поділ рахунків стосовно бухгалтерського балансу. Призначення рахунку бухгалтерського обліку. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за призначенням.

Тема 7. Форми бухгалтерського обліку

Поняття форми бухгалтерського обліку. Види форм. Вибір форми та можливість її зміни. Поняття облікового реєстру. Класифікація облікових реєстрів: за зовнішнім виглядом, за видами бухгалтерських записів, за обсягом змісту, за побудовою. Основні вимоги до складання облікових реєстрів. Помилки під час реєстрації господарських операцій, способи їх виправлення. Розкриття інформації про помилки в примітках до річної фінансової звітності. Суть та принципи меморіально-ордерної форми обліку. Спрощений різновид меморіально-ордерної форми обліку – Журнал-Головна. Переваги та недоліки меморіально-ордерної форми. Суть та особливості журнальної форми. Автоматизована форма обліку, її принципи. Технологічний процес обробки даних, його етапи. Спрощена форма. Реєстри при спрощеній формі бухгалтерського обліку. Загальні правила організації та ведення обліку за даної форми.

Тема 8. Облік господарських процесів

Поняття та роль основних засобів в господарській діяльності підприємства. Порядок обліку основних засобів на підприємстві: рахунок 10 “Основні засоби” та його субрахунки, значення рахунку 15 “Капітальні інвестиції”. Поняття, роль амортизації основних засобів. Порядок її нарахування. Відображення інформації про основні засоби в Балансі. Облік придбання підприємством матеріалів. Відображення в обліку витрат на їх доставку. Характеристика субрахунку 201 “Сировина і матеріали”. Облік витрачання матеріалів. Документальне оформлення цього процесу. Відображення нарахування заробітної плати на рахунках бухгалтерського обліку. Характеристика субрахунків рахунку 66

“Розрахунки з оплати праці”. Нарахування на заробітну плату та утримання з неї. Характеристика рахунку 65 “Розрахунки за страхуванням”.

Тема 9. Основи бухгалтерської (фінансової) звітності

Звітність як економічна категорія та звітність як елемент бухгалтерського обліку. Органічний зв'язок між бухгалтерським обліком та звітністю. Класифікація звітності за різними ознаками: залежно від джерел інформації та показників звітності, за характером направлення та використання, за об'єктом показників, за рівнем узагальнення інформації, за строками подання, за способом складання, залежно від періоду, який охоплює звітність, за способом відправлення. Поняття фінансової звітності та ціль її складання у відповідності до ЗУ “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність”. Користувачі фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності: доступність, доречність, достовірність, порівнянність. Принципи складання фінансової звітності. Елементи фінансових звітів. Статті, що формують елементи фінансових звітів. Склад фінансової звітності. Їх значення. Етапи складання, строки затвердження та подання підприємством фінансової звітності. Оприлюднення звітності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування проводиться в усній формі. Студенти отримують білет і готуються протягом 1 академічної години.

Для проведення випробування приймальною комісією попередньо готуються письмові білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Вступне випробування проводиться у строки передбачені Правилами прийому до Природничо-гуманітарного коледжу ДВНЗ “УжНУ”.

Вступник одержує варіант завдання, який містить 3 завдання. Вірне виконання усіх завдань оцінюється в **200 балів**.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правова література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996 – XIV.
2. Положення по документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну України від 24.05.1995 р. № 88.
3. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджений наказом Міністерства Фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
6. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджена наказом МФУ від 02.09.2014 р. № 879.

7. Постанова “Про порядок визначення збитків від розкрадання, недостачі, знищення (псування) матеріальних цінностей”, затверджена КМУ від 22.01.96 р. № 116.
8. Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою КМУ від 28.02.2000 р. № 419.
9. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом МФУ від 27.06.2013 р. № 635.
10. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом МФУ від 28.03.2013 р. № 433.

Базова література

11. Бухгалтерський облік: підруч. / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 480 с.
12. Бухгалтерський облік: навчальний посібник /Н. С. Акімова, О.В.Топоркова, Т.А. Наумова, Н.С.Ковалевська, І.В.Янчева, В.В.Янчев – Х. : «Видавництво «Форт» , 2016. – 447 с.
13. В.А. Кулик, З.М. Левченко. Облікова політика підприємства. - «SBA-print», 2019. – 238 с.
14. В.С. Лень, В.В. Гливенко. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 608 с.
15. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік. 2-е вид., перероб. і доп. [текст] Навч. посіб. / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів. – К. : Центр учб. літ., 2016. - 424 с.
16. Чебанова Н.В. Самовчитель з бухгалтерського обліку. – К.: Фактор, 2008. – 384 с.

Допоміжна література

17. Авторський колектив Видавничого будинку «Фактор». Організація бухобліку. – Харків: Видавничий будинок «Фактор», 2018. – 95 с. (електронна книга (pdf)).
18. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для внз / Ю. Г. Кім ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2014.
19. Вороная Н., Чернишова Н. Енциклопедія бухобліку. Принципи, облікова політика, документування. – Харків: Видавничий будинок «Фактор», 2016. – 95 с. (електронна книга (pdf)).
20. Звітність підприємства: підручник для внз / М. І. Бондар [та ін.] ; М-во освіти і науки України, 3 Держ. вищий навч. заклад "Київ. нац. економ. ун-т ім. Вадима Гетьмана", Вищий навч. заклад УКООПСПЛКИ "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". - К. : Центр учб. літ., 2015. - 570 с.
21. Островерха Р.Е. Організація обліку: Навч. Посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2017. – 408 с.
22. Остап'юк М.Я., Лучко М.Р. Історія бухгалтерського обліку: Навч. пос. – К.: Знання, 2009. – 278 с.
23. Слюсаренко В.Є. Практикум з бухгалтерського обліку: навч. посіб. – Київ: «Центр учбової літератури», 2017. – 388 с.

Інформаційні ресурси

24. <https://vobu.com.ua/>

25. <https://golovbukh.ua/>

26. <https://i.factor.ua/>